බෞද්ධ ශ්‍රාවක - ශ්‍රාවිකා චරිත හා සබැඳි බෞද්ධ පෙරහැර

ආචාර්ය,
දේශප්‍රිය ගුණසේන

පෙරහැර වචනාර්ථ විමර්ශනය

පෙළහර සහ පෙරහැර යැයි සමානවාචී යෙදුම් දෙකකි. මෙම වචන දෙකම මාතෘ භාෂාවලින් තත්සම වී විකාශනය වී තිබේ. පෙළහර යන්න පටි+හර-හරණ, ගැනීම් අර්ථයෙහි යෙදෙන ණ්‍ය ප්‍රත්‍යයාන්ත නාමයකි. එය ප්‍රාතිහාර්ය > පාටිහාරිය > පෙළහර යැයි පද විකාශනය වේ. පටිසම්භිදාමග්ගට්ඨකථාවෙහි **පටිහරතීති පාටිහාරියං**[1] යැයි නිරුක්ති දක්වා තිබේ. වැලිවිටියේ සෝරත නාහිමියෝ ප්‍රාතිහාර්ය, ආශ්චර්ය, පෙරහර (මඟුල් පෙළහර)[2] යැයි අර්ථ තුනක් දක්වති.

පෙරහැර යන්න පරිහර - හරණ, ගැනීම් අර්ථයෙහි යෙදෙන නාමයකි. එය පරිහාර්ය > පරිහාර > පෙරහැර යැයි පද විකාශනය වේ. එහි නිරුක්තිය වන්නේ **පරිහරතීති පාරිහාරියං** යනුයි. වැලිවිටියේ සෝරත නාහිමියෝ පෙරහැර යන්නට පරිහාරය-සත්කාරය, සැරසීමට ගන්නා ධ්වජ කලස් ආදි භාණ්ඩ, පිරිවර (මඟුල් පෙළහර)[3] යැයි අර්ථ දක්වති. එම අර්ථ අතරින් සත්කාරය සහ පරිහාරය වඩාත් යෝග්‍ය අර්ථ ලෙස ගෙනහැර පාති. පාලි කෝෂ ග්‍රන්ථයන්හි පාටිහාර යන්නට ප්‍රාතිහාර්ය, ආශ්චර්යය,